

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-**

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2109731636,
2104954478, 2102235478
Κινητό: 6977244295, 6976775312
Fax: 2651048830, 2109953227
E-mail: ds_pesca@yahoo.gr
http://www.pesca.gr

Κατατίθεται ως αναφορά από τη
Βουλγατική ΝΔ Α' Αθηνών να ΕΛΙΣΣΟΙΤΕ
Βοήθημα προς την Υπουργό Παιδείας,
Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
να Ανω Διαμαντοπούλου

Θέμα: «Αξιολόγηση και Εξετάσεις των
μαθητών με αναπηρία και ειδικές
εκπαιδευτικές ανάγκες».

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,
Αξιότιμη κυρία Υφυπουργέ,
Αξιότιμε κύριε Υφυπουργέ,
Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

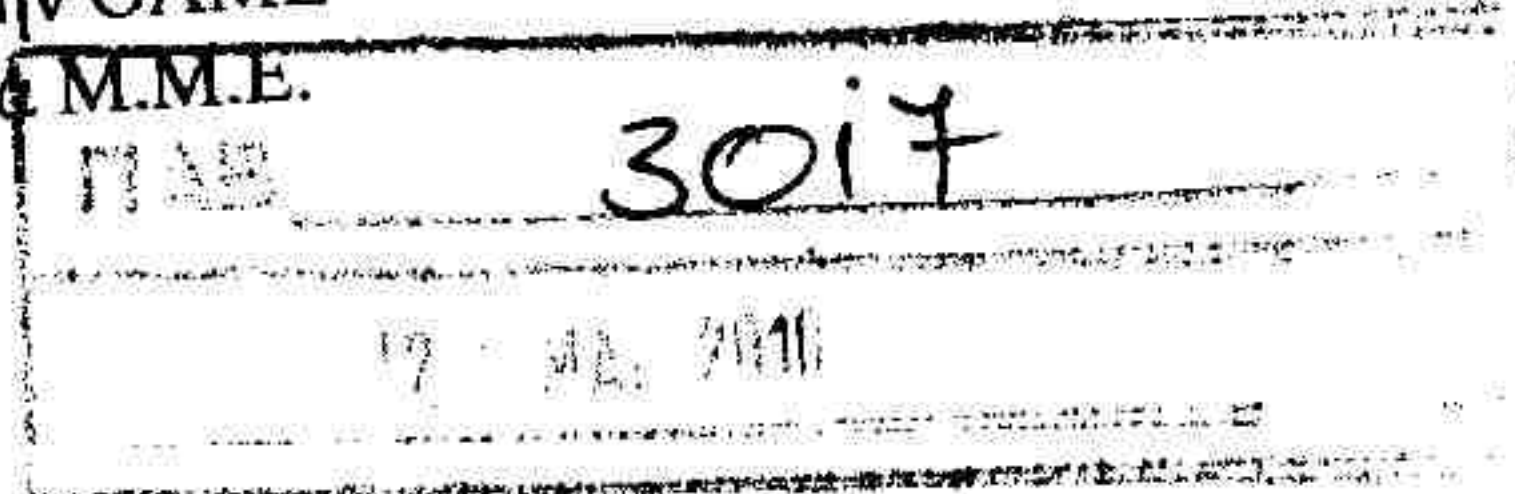
Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής
Αγωγής, με αφορμή τη δημοσιοποίηση των Υπουργικών Αποφάσεων της Υφυπουργού
Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων κ. Παρασκευής Χριστοφιλοπούλου α) με
Αριθ. Πρωτ.: 23519/Γ2/01-03-2010 και θέμα: «Ενδοσχολικές (προαγωγικές,
πτυχιακές/απολυτήριες) εξετάσεις, ενδιαμέσες γραπτές εξετάσεις κατά τη διάρκεια των
τετραμήνων των μαθητών των ΕΠΑ.Λ., των ΕΠΑ.Σ με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές
ανάγκες», και β) με Αριθ. Πρωτ.: 28722/Γ2/12-03-2010 και θέμα: «Εξέταση των μαθητών
Ημερήσιων και Εσπερινών Γυμνασίων, με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», έγινε
δέκτης πληθώρας διαμαρτυριών και παραπόνων για τον αποκλεισμό των μαθητών με
σύνθετες νοητικές, γνωστικές και συναισθηματικές δυσκολίες από τις προφορικές
εξετάσεις ή άλλους εναλλακτικούς τρόπους παιδαγωγικής προσέγγισης και
αξιολογικής κρίσης.

Σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία, το Ν.2817/2000 και στο Ν.3699/2008
προσδιορίζονται οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών. Στην φιλοσοφία των ανωτέρω
νόμων αποτυπώνεται ότι άτομα με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θεωρούνται
όσοι και όσες για ολόκληρη ή ορισμένη περίοδο της σχολικής τους ζωής εμφανίζουν
σημαντικές δυσκολίες μάθησης εξαιτίας αισθητηριακών, νοητικών, γνωστικών, αναπτυξιακών
προβλημάτων, ψυχικών και νευροψυχικών διαταραχών οι οποίες, σύμφωνα με τη
διεπιστημονική αξιολόγηση, επηρεάζουν τη διαδικασία της σχολικής προσαρμογής και
μάθησης. Στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες συγκαταλέγονται
ιδίως όσοι παρουσιάζουν νοητική αναπηρία, αισθητηριακές αναπηρίες όρασης (τυφλοί,
αμβλύωπες με χαμηλή όραση), αισθητηριακές αναπηρίες ακοής (κωφοί, βαρήκοοι), κινητικές
αναπηρίες, χρόνια μη ιάσιμα νοσήματα, διαταραχές ομιλίας - λόγου, ειδικές μαθησιακές
δυσκολίες όπως δυσλεξία, δυσγραφία, δυσαριθμησία, δυσαναγνωσία, δυσορθογραφία,
σύνδρομο ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς υπερκινητικότητα, διάχυτες αναπτυξιακές

Πειραιάς, 18 Μαρτίου 2010
Αριθ. Πρωτ.: 262

Προς: 1. Την Υπουργό Παιδείας
2. Την/τον Υφυπουργό Παιδείας
3. Τη Γενική Δ/ση Σπουδών
Π.Ε. & Δ.Ε. Υπουργείου Παιδείας
4. Τη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης
Π.Ε. & Δ.Ε. - Τμήμα Β' Διεύθυνσης
Προσωπικού Π.Ε. Υπουργείου Παιδείας
5. Τη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης
Π.Ε. & Δ.Ε. - Τμήμα Γ' Διεύθυνσης
Προσωπικού Π.Ε. Υπουργείου Παιδείας
6. Τη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής
Υπουργείου Παιδείας - Τμήμα Α'
7. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Κοιν.: 1. Τα Πολιτικά Κόμματα
2. Την ΕΣΑΜΕΑ
3. Την ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ
4. Την ΠΟΕΓΑΜΔ
5. Τη ΔΟΕ
6. Την ΟΛΜΕ
7. Τη Μ.Μ.Ε.

διαταραχές (φάσμα αυτισμού), ψυχικές διαταραχές και πολλαπλές αναπηρίες. Επίσης στο άρθρο 3, του Νόμου 3699/2008, πργρ. 2, αναφέρει χαρακτηριστικά ότι: «Οι μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, ανήκουν στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.» Η διδασκαλία, η αξιολόγηση, και οι εξετάσεις των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια, ΕΠΑ.Λ και ΕΠΑ.Σ ρυθμίζονται με Προεδρικά Διατάγματα. Ειδικότερα αναφέρουμε: α) το Π.Δ 86/2001 το οποίο τροποποιήθηκε από τα Π.Δ. 26/2002, το Π.Δ. 80/2003 και το Π.Δ. 323/2003, τα οποία αναφέρουν ότι «οι μαθητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Ν. 2817/2000 εξετάζονται προφορικά ή γραπτά, κατά περίπτωση, ανάλογα με τις δυνατότητες τους και αξιολογούνται με βάση το ένα από τα δύο προβλεπόμενα είδη εξέτασης και μόνο», και β) το άρθρο 27 του Π.Δ. 12/2009/13-02-2009 το οποίο τροποποιεί του Π.Δ. 60/2001/ΦΕΚ 65 Α', και περιλαμβάνει τους μαθητές με αυτισμό (Π.Δ. 12/2009/).

Ο αποκλεισμός μαθητών με σύνθετες γνωστικές και συναισθηματικές δυσκολίες από τις πρόσφατες Υπουργικές Αποφάσεις με Αριθ. Πρωτ.: 23519/Γ2/01-03-2010 και με Αριθ. Πρωτ.: 28722/12-03-2010, με θέμα την αξιολόγηση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες, κάνουν πιστή αντιγραφή του άρθρου 27 του Π.Δ. 12/2009. Σε αυτές παρά τις σχετικές γνωμοδοτήσεις του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, οι οποίες μνημονεύονται στα κανονιστικά κείμενα του ΥΠΔΒΜΘ, έχουν παραλειφθεί και δεν υπάρχει πρόβλεψη για την διδακτική διαχείριση και την εναλλακτική αξιολόγηση: α) στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, που οφείλονται σε νοητική ανεπάρκεια/ανωριμότητα, που φοιτούν σε κοινά Γυμνάσια, στα Ειδικά επαγγελματική Γυμνάσια. Η αδυναμία αυτών των μαθητών να ανταπεξέλθουν με επάρκεια στις ενδοσχολικές εξετάσεις σε σχέση με τους συμμαθητές τους, δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη, β) στους μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, δεν λαμβάνεται υπόψη η αδυναμία πολλών μαθητών με αυξανόμενη παραβατικότητα στα γυμνάσια και λύκεια της χώρας μας, με συναισθηματικές δυσκολίες που εκφράζονται με ακραία επιθετικότητα, αρνητικά συναισθήματα (φόβος, χαμηλή αυτοεκτίμηση, κατάθλιψη) καθώς και με κοινωνικές δυσκολίες με αντικοινωνική συμπεριφορά, άρνηση συνεργασίας, βίαιες συμπλοκές να ανταπεξέλθουν πάντα με επάρκεια στις ενδοσχολικές εξετάσεις από κοινού με τους υπόλοιπους μαθητές. Σύμφωνα με διεθνείς μελέτες η παιδική παραβατικότητα είναι αποτέλεσμα ενδοοικογενειακής βίας και αυτές χαρακτηρίζονται σε παιδιά σχολικής ηλικίας από υψηλά ποσοστά συναισθηματικών προβλημάτων και συμπεριφοράς, που διαβιούν σε αντίξοες οικογενειακές και κοινωνικές συνθήκες. Επισημαίνουν δε τις αυξητικές τάσεις λόγω της έλλειψης υπηρεσιών ψυχικής υγείας στα πλαίσια του σχολείου με αποτέλεσμα τη μη έγκαιρη διάγνωση και διαχείριση των προβλημάτων, που γεννά η γονεϊκή κακοποίηση και παραμέληση. Επίσης, όπως γνωρίζουμε η ειδική αγωγή και εκπαίδευση μπορεί να υποστηρίξει τόσο τις γνωστικές δυσκολίες των μαθητών που αναφέρονται σε ακαδημαϊκές δεξιότητες (γραφή, ανάγνωση, μαθηματικά), όσο και να παρέμβει διδακτικά και να τροποποιήσει την παραβατική συμπεριφορά.

Από τις παραπάνω Υπουργικές Αποφάσεις του ΥΠΔΒΜΘ διαπιστώνεται ότι: α) οι μαθητές και οι μαθήτριες με σύνθετες γνωστικές, νοητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας αυτά δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα στην διδασκαλία και στην αξιολόγησή τους και δε λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τους ώστε να προβλέπονται εξετάσεις με εναλλακτικούς τρόπους, β) η τάση να περιοριστούν οι κατηγορίες μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στους οποίους αναγνωρίζεται το δικαίωμα παροχής ειδικών υποστηρικτικών μέτρων, καθώς δεν υπάρχουν προβλέψεις για τη διαδικασία εκπαιδευτικής αξιολόγησης και εξετάσεων όλων των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, όπως αυτές αναφέρονται στο

σχετικό Νόμο 3699/2008, γ) ο νόμος 3699/2008 καταστρατηγείται, δεν ισχύει και δεν εφαρμόζεται για τις κατηγορίες των μαθητών με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας αλλά και για τους μαθητές με νοητική ανεπάρκεια/ανωριμότητα, που ο ίδιος ορίζει. Επίσης, αφαιρεί από τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες των ΚΕΔΔΥ στον ίδιο νόμο να προβαίνουν σε εισήγηση για εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας, εξέτασης και αξιολόγησης στο σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους. Επιπλέον με επίφαση οι προαναφερόμενες Υπουργικές Αποφάσεις αναφέρουν ότι «δεν γίνεται δεκτή γνωμάτευση ή διάγνωση για καμία άλλη μαθησιακή δυσκολία ή αναπηρία η οποία δεν περιλαμβάνεται στο κείμενο των εν λόγω αποφάσεων», δ) οι θεμελιώδεις αρχές για την εκπαίδευση που κατοχυρώνονται από το Ελληνικό Σύνταγμα και τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Ν. 2101/92), καταστρατηγούνται και δε λαμβάνονται υπόψη. Παρά το γεγονός ότι το Ελληνικό Σύνταγμα προβλέπει την υποχρέωση του κράτους «να ενισχύει ...αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία , ανάλογα με τις ικανότητες τους» αναγνωρίζοντας στα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δικαίωμα για ειδική εκπαιδευτική υποστήριξη την οποία οφείλει να προστατεύει το Υπουργείο Παιδείας με τις κανονιστικές ρυθμίσεις (άρθρ. 16, παρ.4 του Ελληνικού Συντάγματος). Επίσης, σημειώνουμε ότι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που αποτελεί και εθνικό δίκαιο προστατεύει την πρόσβαση όλων των παιδιών στην εκπαίδευση «στη βάση των ίσων ευκαιριών» για κάθε παιδί και δεν υλοποιεί την αρχή της εξίσωσης των ευκαιριών, που απαιτεί θετικές ενέργειες εκ μέρους του κράτους για θέσπιση και υποχρεωτική εφαρμογή νόμων, σύμφωνων με την αρχή, έτσι ώστε η ειδική αγωγή και εκπαίδευση να αποτελεί μια ειδική σχεδιασμένη παιδαγωγική διαδικασία που να ικανοποιεί τις ιδιαίτερες ανάγκες όλων των παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Γι' αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελληνίου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής, ζητά από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να επανεξετάσει το σοβαρό πρόβλημα που υπάρχει για τις περιπτώσεις των μαθητών και μαθητριών με σύνθετες γνωστικές, νοητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες, παραβατική συμπεριφορά λόγω κακοποίησης, γονεϊκής παραμέλησης και εγκατάλειψης ή λόγω ενδοοικογενειακής βίας, με την έκδοση Υπουργικής Απόφασης στην οποία θα αναφέρεται ρητά ότι προστατεύονται τα δικαιώματα όλων των παιδιών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για να φοιτούν ισότιμα με τις κατάλληλες προσαρμογές και διευκολύνσεις στο γενικό σχολείο. Μόνο έτσι μπορεί να μπει φραγμός στις σχολικές και διοικητικές δομές του εκπαιδευτικού συστήματος που διαρκώς κατηγοριοποιούν τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε προνομιούχους και μη προνομιούχους. Η Πολιτεία οφείλει να ιδρύσει Τμήματα Ένταξης και να ενισχύσει τις σχολικές δομές για να εκπαιδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αποτύχουν, αντί να ενισχύει το σχολικό αποκλεισμό με αξιολογικές μεθόδους που τους οδηγούν εκτός γυμνασίων και ειδικών επαγγελματικών γυμνασίων-λυκείων; Πιστεύουμε ότι η άρση του σχολικού και κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μας αφορά όλους και η Πολιτεία οφείλει να αναλάβει τις ευθύνες της.

Μετά τιμής, για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΕΣΕΑ

Ο Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας

Μηνάς Ευσταθίου

Γιάννης Μπουσδούνης